

ВІДГУК
офіційного опонента на дисертацію
Завертиленка Дмитра Сергійовича
"ЛАПАРОСКОПІЧНА ГАСТРОПЛІКАЦІЯ В ХІРУРГІЧНОМУ
ЛІКУВАННІ
МЕТАБОЛІЧНОГО СИНДРОМУ",
поданої до спеціалізованої вченої ради ДФ 26.613.085
Національного медичного університету охорони здоров'я України імені
П.Л. Шупика, що утворена наказом МОН України
від 23.06.2022 р. за № 2770,
на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань
22 "Охорона здоров'я" за спеціальністю 222 "Медицина"

1. Актуальність теми дисертації.

Актуальність теми дисертаційної роботи, що присвячена проблемі хірургічного лікування ожиріння та метаболічного синдрому, є беззаперечною та не викликає жодних сумнівів передусім з огляду на значне та швидке зростання кількості таких пацієнтів, що фактично набуло характеру «неінфекційної пандемії».

Разом з тим це сприяло інтенсифікації пошуку принципово нових ефективних методів профілактики та лікування означених захворювань.

Одним із інноваційних напрямків у арсеналі метаболічної медицини стала метаболічна/баріатрична хірургія, яка нині демонструє значно вищу ефективність, ніж консервативні методи лікування. При цьому у фокусі уваги дослідників залишаються і проблеми післяопераційних ускладнень та небажаних наслідків метаболічних оперативних втручань. Одними із найбільш актуальних питань, що потребують вирішення, є рецидивний набір маси тіла та рефлюкс-езофагіт.

Лапароскопічна повздожжня плікація великої кривизни шлунку, як одна із сучасних хірургічних гастрорестриктивних методик лікування ожиріння, продемонструвала досить обнадійливі стартові результати по балансу ефективності, безпеки та собівартості втручання. Проте її віддалені наслідки, метаболічні ефекти, вплив на якість життя хворих та ускладнення все ще потребують об'єктивної критичної оцінки, яка і визначить роль, місце та майбутнє цієї операції в метаболічній хірургії загалом.

Враховуючи вищезазначене, представлена дисертаційна робота відповідає основним сучасним актуальним запитам та тенденціям розвитку медицини і є актуальною.

2. Зв'язок теми дисертації з державними чи галузевими науковими програмами.

Дисертаційне дослідження є фрагментом комплексної планової ініціативно пошуково-дослідної роботи кафедри хірургії та судинної хірургії НУОЗ України імені П.Л. Шупика «Інноваційні технології в хірургічному лікуванні захворювань органів черевної порожнини, черевної стінки та судин» (термін виконання: 01.2017 – 10.2021рр., № державної реєстрації: 0117U002468).

3. Наукова новизна одержаних результатів дослідження.

Серед положень отриманої наукової новизни дисертаційної роботи слід відмітити наступні:

1) виконано дослідження ефективності повздожньої плікації великої кривизни шлунку в комбінації з одномоментною антирефлюксною операцією з метою попередження віддалених післяопераційних ускладнень у вигляді гастроєзофагеальної рефлюксної хвороби та рефлюкс-езофагіту

2) проведено, висвітлено та обґрунтовано доцільність використання модифікованої методики формування гастроплікаційного шву у ході виконання лапароскопічної гастроплікації

3) продемонстровані результати використання технології зварювання живих біологічних тканин

4) проаналізовані та продемонстровані результати застосування протоколів швидкого післяопераційного відновлення у пацієнтів, яким було виконано ізольований та симультанний варіант лапароскопічної гастроплікації

5) проаналізовані ранні та віддалені результати хірургічного лікування метаболічного синдрому з застосуванням ізольованої лапароскопічної гастроплікації та удосконаленої методики лапароскопічної гастроплікації в поєднанні з антирефлюксною операцією.

4. Теоретичне значення результатів дослідження.

Теоретичне значення результатів дослідження висвітлено автором в основних розділах дисертації, узагальнено в висновках та полягає в наступному:

1) доведена необхідність доповнення гастроплікації виконанням симультанної антирефлюксної операції у пацієнтів з симптомом «пальцевого втиснення», як предиктора розвитку гастроезофагеальної рефлюксної хвороби та рефлюкс-езофагіту

2) удосконалені та описані етапи виконання лапароскопічної гастроплікації

3) продемонстровані результати використання технології зварювання живих біологічних тканин у процесі проведення хірургічного лікування пацієнтів з ожирінням та метаболічним синдромом

4) висвітлені основні принципи відмічена та продемонстрована ефективність застосування протоколу хірургії швидкого відновлення при виконанні лапароскопічної гастроплікації

5) проведено порівняльний аналіз ранніх та віддалених результатів ізольованої лапароскопічної гастроплікації та удосконаленої методики

лапароскопічної гастроплікації в поєднанні з антирефлюксною операцією у пацієнтів з метаболічним синдромом.

5. Практичне значення одержаних результатів.

Практичне значення дисертаційної роботи впливає зі сформульованих дисертантом практичних рекомендацій, а саме:

1) продемонстровано можливість та доцільність одномоментного виконання хірургами лапароскопічної гастроплікації та фундоплікації за Nissen серед пацієнтів з виявленими предикторами розвитку післяопераційної гастроєзофагеальної рефлюксної хвороби з метою покращення віддалених післяопераційних результатів

2) показано доцільність різновекторного прошивання стінки шлунку при формуванні гастроплікаційної шлункової трубки з метою зниження ризику стенотичних проявів у післяопераційному періоді

3) рекомендовано дотримуватись основних принципів протоколів прискореного відновлення у процесі ведення та лікування пацієнтів з метаболічним синдромом задля зниження рівня неспецифічних післяопераційних ускладнень

4) продемонстровано ефективність та безпечність інтеграції в хірургічний процес технології біозварювання живих тканин з досягненням надійного гемостазу

5) в рамках проведеного дослідження показано ефективність, як ізольованого, так і симультанного варіантів лапароскопічної гастроплікації у лікуванні ожиріння та метаболічного синдрому, на основі чого рекомендовано впровадження відповідних методик у процес хірургічного лікування означеної категорії пацієнтів.

6. Ступінь обґрунтованості та вірогідності положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

За своїм змістом, об'ємом, структурою, співвідношенням окремих елементів і оформленням представлена дисертація відповідає основним нормативним вимогам, які ставляться до рукописів дисертаційних робіт на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 22 "Охорона здоров'я" за спеціальністю 222 "Медицина".

Дисертація викладена на 170 аркушах комп'ютерного тексту, побудована за традиційною класичною схемою і складається з анотації, вступу, 3-х розділів власних досліджень, аналізу і узагальнення результатів, висновків, практичних рекомендацій та списку використаних джерел, що містить 133 джерела.

У вступному розділі автор чітко та конкретно окреслює беззаперечну актуальність теми дослідження, визначає доцільність та необхідність виконання роботи, коло невирішених питань в контексті проблеми розвитку гастроезофагеальної рефлюксної хвороби у пацієнтів після виконання метаболічних/баріатричних операцій рестриктивного типу та пошуку можливих методів попередження відповідних ускладнень.

Мета дослідження сформульована чітко та відповідає назві дисертаційної роботи. Завдання за своєю суттю та формулюванням відповідають поставленій меті дослідження. Об'єкт та предмет дослідження визначено коректно, відповідно до чинних вимог.

Для досягнення мети роботи, коректного виконання вимог доктрини доказової медицини та існуючих нині протокольних настанов профільних світових асоціацій, автор використав низку сучасних клінічних, лабораторних та інструментальних методів дослідження.

Методи, використані в роботі, є сучасними та адекватними до поставлених завдань. Роботу проведено з використанням сучасних методик, апаратури, хірургічного інструментарію, атестованих і дозволених до використання в медичній науці та практиці згідно біоетичних норм.

Групи дослідження сформовані з дотриманням гендерно-вікової однорідності та репрезентативністю за всіма ознаками, що досліджувалися.

Обсяг проведених клінічних, лабораторних, інструментальних досліджень, кількість одержаних результатів, застосовані методи статистичної обробки даних є коректними та достатніми для підтвердження достовірності результатів та обґрунтування наукових положень та висновків, що виносяться на захист.

Висновки та практичні рекомендації випливають з результатів проведених досліджень та відповідають поставленим завданням наукової роботи, сформульовані стисло та чітко.

7. Повнота викладення матеріалів дисертації в опублікованих наукових працях.

Результати отримані у ході проведення дослідження висвітлені у 15 наукових працях: 1 стаття у закордонних наукових фахових виданнях, включених до міжнародних наукометричних баз даних Scopus; 1 стаття у наукових фахових виданнях України, включених до міжнародних наукометричних баз даних Web of Science; 3 статті у наукових фахових виданнях України; 3 патенти на корисну модель; 7 тез наукових доповідей.

8. Недоліки дисертації та автореферату щодо їх змісту та оформлення.

В роботі є незначні стилістичні та орфографічні помилки, які, проте, жодною мірою не знижують наукової цінності дослідження та суттєво не впливають на загальне позитивне враження від нього. Принципових зауважень за результатами рецензування дисертації немає.

Разом з тим хотілося б отримати від дисертанта відповідь на декілька запитань:

1. У фокусі Вашої уваги передусім ожиріння та метаболічний синдром, але при цьому у назву лапароскопічної гастроплікації у хворих основної групи

Ви вводите термін «симультанна». Можливо тут симультанними є крурорафія та фундоплікація? Яка Ваша думка?

2. На якому калібрувальному зонді виконувалось формування шлункової трубки 36 чи 38 Fr?

3. Чи виконувались регіонарні блоки черевної стінки під час лапароскопічного втручання (TAP, RS – блок) чи Ви обмежувались виключно інфільтраційною анестезією місць троакарних доступів?

4. Чи використовували Ви добову рН-метрію для оцінки післяопераційного de novo рефлюксу?

9. Практичне втілення результатів дисертації.

Практичне значення дисертаційної роботи не викликає сумніву. Оскільки дані отримані в процесі проведення дослідження забезпечили покращення результатів хірургічного лікування пацієнтів з ожирінням та метаболічним синдромом. Цього досягнуто за рахунок вдосконалення як хірургічної тактики – комбінування рестриктивної та антирефлюксної операції за умови наявності інтраопераційних предикторів розвитку післяопераційної ГЕРХ, так і техніки виконання лапароскопічної повздожньої плікації великої кривизни шлунку, а також використання технологій біозварювання живих тканин, імплементації протоколів швидкого післяопераційного відновлення.

Результати наукового дослідження доцільно використовувати як у повсякденній практичній діяльності, так і в навчально-освітньому процесі підготовки лікарів ВНМЗ на додипломному та післядипломному рівнях.

10. Відповідність роботи вимогам, які пред'являються до дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії.

Дисертаційна робота Завертиленка Дмитра Сергійовича повністю відповідає пп. 6, 7, 8 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії,

затвердженого постановами Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44 та Вимогам до оформлення дисертації, затверджених Наказом МОН України від 19.08.2015 р. № 40, які пред'являються до наукового ступеня доктора філософії і може бути представлена до офіційного захисту у разовій спеціалізованій вченій раді з наступним присудженням наукового ступеня доктора філософії.

Офіційний опонент:

Заступник директора з наукової роботи

ДНУ «Центр інноваційних медичних

технологій НАН України»

доктор медичних наук

старший дослідник

Перехрестенко О.В.

«18» серпня 2022р.